

ՌԱՄԿԱՎԱՐ
ԱԶԱՏԱԿԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ
ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ARMENIAN
DEMOCRATIC
LIBERAL PARTY
GREECE DISTRICT
COMMITTEE

ԶԳՈՒՇԱՅԷՔ ԽԱՓԱՆԱՐԱՐՆԵՐԷՆ

Ռամկավար Ազատական Կուսակցության Յունաստանի շրջանակը ծրագրած է Կիրակի, Նոյեմբեր 12, 2017 թուականին փառատրապետ նշելու ՌԱԿԻ հիմնադրության 96րդ տարեդարձը: Այս առիթով հրաիրում է գաղութիս հայրենասեր հայութիւնը վայելելու ոգեշնչող տոնակատարութիւն մը:

Միս կողմէ կ'իմանանք որ ՌԱԿԻ անունը չարաշահող մակաբոյժներու խմբակ մը Նոյեմբեր 7 թուականի թղթիկ մը հրատարակած է խափանել փորձելով սոյն հանդիսութիւնը:

Յիշեալ խմբակը որ կը ղեկավարուի շահատակութեամբ բանտարկուած խլեակի մը կողմէ, ինքզինք հռչակած է Ռամկավար Ազատական Կուսակցության կեդրոնական վարչութիւն իր պոչին կապելով արժանթինարնակ բարեմիտ մը:

Ռամկավար Ազատական Կուսակցության կառոյցին մէջ նման վարկաբեկեալ անձեր գործ չունին: «Կեդրոն» խաղալու իրենց ցանկութիւնն ալ ինքնախաբէութենէն անդին չ'անցնիր որովհետեւ սփիւռքի թէ հայրենիքի մէջ ոեւէ լուրջ կուսակցական առնչութիւն չունի այդ խմբակին հետ: Կուսակցական շարքերէն դուրս մնացած քանի մը անհատներու առաքելութիւնը միայն խափանարարութիւնն է: Հայաստանի մէջ ՌԱԿԻ լուրջ կառոյցին դիմաց քանի մը մանուկներ հաւաքելով «ընդդիմադիր» կուսակցութիւն կը խաղան: ՌԱԿԻ Գերագոյն Խորհուրդը կուսակցության անունով «Պայքար» պաշտօնաթաթերթը կը հրատարակէ Լիբանանի մէջ այս խառնակիչները գրապարտութեամբ պետական շրջանակներու դուռները ափ առնելով կը փորձեն փակել «Պայքար»ը:

Այնպէս կը թուի թէ հիմա ալ հերթը եկած է մեր գաղութին ուր կ'ուզեն նոյն խափանարարութիւնը շարունակել անպատուաբեր թռուցիկներ ցրուելով: Այդ թռուցիկին մէջ արձանագրուած միակ նախադասութիւնը որուն հետ համաձայն ենք, հետեւեալն է թէ այդ խմբակը «ոչ մէկ առնչութիւն ունի այդ ձեռնարկին հետ»: Շատ ճիշդ հաստատում. ոչ կրնան նման ձեռնարկ կազմակերպել, ոչ ալ կրնան իրենց շուրջ ՌԱԿԻ անդամներ հաւաքել:

Եւ արդէն ինքզինք յարգող ո՞ր հայը պիտի ուզեր առնչուիլ այդ վարկագուրկ խմբակին հետ:

Յունաստանի շրջանակը մաս կը կազմէ ՌԱԿԻ ուղղափառ կառոյցին որուն ենթակայ են կուսակցության սփիւռքի եւ հայրենիքի բոլոր շրջանակները:

Միակ շառաչուն ապտակը լկտիներու այս խմբակին՝ համախումբ մասնակցիլն է ՌԱԿԻ արժանավայել հանդիսութեան:

Ազնի հայեր միացե՛ք մեզի Նոյեմբեր 12ին:

ՌԱԿ ԅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Աթէնք, Նոյեմբեր 8, 2017

33 Sistou Street, Nikea, GR 18450, Greece

«ԱՊԱԳԱՅ»Ի 42-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐՉԱՆԱԳՐԵՑ ԱՆՆԱԽՆԸՆԹԱՅ ԲԱՅԱՌԻԿ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆ ՍԸ

Պրն Աւետիս Պազգալեան

Պոկտ. Արշաիր Կեօնճեան

Երաժշտաւեր հանրութիւն մը կարելի է բաժնել երկու խումբերու. դասական երաժշտութեան եւ կամ՝ ժողովրդական երաժշտութեան սիրահարներու: Բայց կարելի է միացնել երկու ճաշակները եւ հրամցնել երկու ժանրերու լուսագոյն գազաթները: Այո՛, եթէ ունինք իսկապէս տաղանդաւոր երիտասարդ երաժշտագէտ, յորինող եւ դաշնակահար՝ Արտէն Արաբեանը, ու երգի այլազան կարողութիւններով օժտուած երիտասարդ սփրանօ՝ Մաշա Ճիհանեանը, որոնք ընկերակցութեամբ իրենց քառեակի թաւջութակի, աւագսրինգի եւ թմբուկի ճարտար մասնակցութեան, բացառիկ երաժշտական վայելք մը հրամցուցին Հոկտեմբեր 28-ին, որպէս իրենց նուէրը՝ «Ապագայ»ի 42-րդ եւ ABAKAnews.org-ի երկրորդ տարեդարձի տօնակատարութեան:

Մոնթրէալի Թեքեան Մշակութային Միութեան սրահը ամբողջութեամբ լեցնող ժողովուրդը նախ հիւրասիրուեցաւ իրենց սեղանները լեցնող այլազան ուտեստեղէններով եւ գինիով, օրհնութեամբը հոգեւոր հովիւ՝ Արժ. Տ. Եղիա Քինյ. Քերվանճեանի: Ապա, հանդիսավար Մալքի Հալաճեան Մարկոսեան բացման եւ բարիգալստեան խօսքերով ողջունեց ներկաները եւ գնահատանքով անդրադարձաւ, ամէն տարուայ նման, Գանատայի առաջին հայկական շաբաթաթերթի տարեդարձի աւանդութիւն դարձած այս տօնակատարութեան եւ այդ առիթով կատարուած սրտաբոլի նուիրատուութիւններուն, որոնք կը ցոլացնեն հանրութեան գնահատանքը հանդէպ «Ապագայ»ին:

Հանդիսութիւնը հովանաւորող Առաջնորդ Սրբազան Գերբ. Տ. Արգար Եպս. Յովակիմեանի բացակայութեան, որ Լոս Անճելըս մեկնած էր ներկայացնելու Գանատայի Թեմը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Տ.Տ.

Գարեգին Բ.ի ի պատիւ հանդիսութիւններուն, հանդիսավարուիին հրաիրեց Արժ. Տ. Կոմիտաս Քինյ. Միրզախանեանը, որ ընթերցեց Արգար Սրբազանի շնորհաւորութեան եւ օրհնութեան գիրը: Յաջորդաբար իր սրտի խօսքը կատարելու հրաիրուեցաւ «Ապագայ»ի պատասխանատու խմբագիր պրն. Աւետիս Պազգալեան: Ան իր խօսքին մէջ կարեւորեց «ԱՊԱԳԱՅ»ի գոյութեան իմաստը անցեալին ու ներկային, նամանաւանդ Արեւմտահայերէնի պահպանման սուրբ գործին մէջ, ապա ներկաներուն խրախուսեց, որ անոնք քաջալեր հանդիսանան նոր սերունդին, որպէսզի անոնք կարգան հայերէն եւ իսօսին հայերէն: Իր խօսքի աւարտին, ան սրտագին շնորհակալութիւններ յայտնեց իր բոլոր գործակիցներուն, որոնց անսակարկ օգնութիւններով կարելի կը դառնար «Ապագայ»ի անխափան հրատարակութիւնը: Իր զգացուած խօսքերուն մէջ ան յայտնեց, թէ 42 տարիներու ընթացքին անձնուէր եւ պատասխանատու անձնաւորութիւններ, ի գին անգնահատելի զոհողութիւններու, քայլ պահեցին հրատարակչական ասպարէզի զարգացումներուն ու մինչեւ այսօր չեն զանալ իրենց օրինակելի նուիրումը տրամադրել այս աշխատանքին: Աւելին՝ ահա երկու տարիէ ի վեր հիմնուեցաւ ու կանոնաւոր կերպով լոյս կ'ընծայուի էլէքտրոնիք ABAKAnews.org անցանց թերթը:

«Ապագայ»ի օրուան խորհուրդի մասին խօսեցաւ գլխաւոր հիմնադիրներէն Պոկտ. Արշաիր Կեօնճեան, որ արագ պատմական անդրադարձ մը կատարելով յայտնեց այս գաղթօճախին մէջ հայ մամուլ հիմնադրելու կենսական կարեւորութիւն ունեցող պահանջին մասին եւ ահա 40 տարիներ ետք կը շարունակենք այդ առաքելութիւնը ամենաարդիական անցանց ABAKAnews.org-ի հրապարակումով:

Շարունակութիւնը էջ 8

«Երբ եկեղեցական կեանքը պառակտուած է, չի կարող կերտուել միութիւնը ազգային կեանքի»

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԽՕՍՔԸ

ԱՄՆ ՀԱՅՈՑ ԱՐԵՒՍՏԵԱՆ ԹԵՄԻ 90-ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԻԹՈՎ
ՀՐԱԻՒՐՈՒԱԾ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՐՈՅԹԻՆ

«Միասնականութեամբ պիտի կարողանանք յաղթահարել նաեւ եկեղեցական պառակտումը եւ հակակառնական ընթացքները, որ առկայ են եւ այստեղ՝ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների եւ Գանատայի Հայոց թեմերում: Երբ եկեղեցական կեանքը պառակտուած է, չի կարող կերտուել միութիւնը ազգային կեանքի: Լիայոյս ենք, որ մեր հոգեւոր եղբոր Արամ Ա. Կաթողիկոսի հետ պիտի կարողանանք յաղթահարել այս կացութիւնը եւ նոր էջ բացել մեր Սուրբ Եկեղեցու նորագոյն պատմութեան մէջ:»

Գերաշնորհ Տ. Յովնան արքեպիսկոպոս Տերտերեան առաջնորդ ԱՄՆ Հայոց Արեւմտեան թեմի,

Մեծարգոյ քաղաքապետ Էրիք Գարսետի, ՀՀ հիւպատոս Գրիգոր Յովհաննիսեան,

Գերաշնորհ Խաժակ Սրբազան, առաջնորդ ԱՄՆ Հայոց Արեւելեան թեմի, Տէր եւ Տիկին Վաչէ եւ Թամար Մանուկեան, Մինան եւ Անժէլ Մինանեան, Ժոզէֆ եւ Կարինէ Կանիմեան, Ժիրայր եւ Փաթրիսիա Թրփանճեան, Պետրոս եւ Կարինէ Տաղլեան, Պետրոս եւ Աննա Օրունչաքչիէլ, Անդրանիկ եւ Վերժինիա Չորայեան, Արմէն եւ Նորա Համբար, Զաւէն եւ Սօնա Ակեան, Ռէյ եւ Անի Յարթունեան, Տիար Հոն Թաջիրեան,

Միւրեւի ներկաներ,

Այսօր արժեւորում ենք Ամերիկայի հիւրընկալ հողում ապաստան գտած մեր ժողովրդի անցած ուղին, որը հաւատքի, յոյսի, լուսատեւութեան ու վերելքի ուղի է: Ձեր հայրերը գաղթական եւ հայրենագուրկ հաստատուեցին Ամերիկայում: Ցաւ ու վշտի մէջ, անորոշութեան առջեւ, դժուարութիւններ ու նեղութիւններ յաղթահարելով նրանք կերտեցին իրենց եւ իրենց զաւակների ապահովութիւնն ու բարօրութիւնը եւ դրեցին հիմերը եկեղեցական ու ազգային կեանքի՝ Հայրենիքի եւ Սուրբ Էջմիածնի սէրը իրենց սրտում:

Մեր ժողովրդի զաւակները նշանակալի յաջողութիւններ ունեցան եւ իրենց գնահատելի ներդրումը բերեցին այս մեծ եւ հզօր երկրի գիտութեան, մշակոյթի, արուեստի, արդիւնաբերութեան եւ այլ բնագաւառներում: Շատերի անուններն այսօր էլ քաջածանօթ են Ամերիկայում եւ նրա սահմաններից դուրս: Ուիլիըմ Մարտեան, Արշիլ Գորկի, Ալեք Մանուկեան, Ռուբէն Մամուկեան, Լեւոն-Զաւէն Սուրմէլեան, Վարազդատ Գազանճեան, Ասատուր Սարաֆեան, Քրքր Քրքրորեան եւ ուրիշներ իրենց փառքի կնիքը դրեցին մեծ ու հզօր այս երկրի պատմութեան մէջ՝ յաւելելով պատիւ մեր ժողովրդի բարի անունը: Այսօր էլ բազմաթիւ հայորդիներ յայտնի անձեր են եւ շարունակում են իրենց նպաստը բերել Միացեալ Նահանգների առաջընթացին, ինչպէս եւ ամերիկահայ համայնքի շինութեանն ու պայծառութեանը: Թեմի ինը տասնամեակների ձեռքբերումները վկայութիւնն են ձեր հայրերի եւ ձեր անդուլ ջանքերի, եկեղեցաւարութեան, ազգային-եկեղեցական կեանքի հանդէպ նախանձախնդրութեան ու նուիրումի: Մենք հպարտ ենք, սիրելիներ, որ դուք ձեր բարեպաշտ, ստեղծարար կեանքով, իբրեւ Միացեալ Նահանգների արժանաւոր քաղաքացիներ, վայելում էք յարգանքն ու վստահութիւնը իշխանութիւնների եւ նրանց բարեացակամ աջակցութիւնը ազգային-եկեղեցական կեանքի առաջընթացին ուղղուած ձեր ձեռնարկներին:

Այսօր մեր ժողովրդի առջեւ նոր հրամայականներ ու տեսլականներ են կանգնած: Այլեւս իրականութիւն է հայրենի անկախ պետականութիւնը: Հայաստանում եւ ազատագրուած Արցախում մեր ժողովուրդը նոր կեանք է կառուցում: Հայրենիքի զօրացումը նաեւ Սփիւռքի զօրացումն է եւ աշխատաշէն մեր ժողովրդի ապագայի ու ազգային իղձերի իրագործման: Նուիրական մեր Հայրենիքը, որի տեսիլքով դարեր շարունակ աշխարհի տարբեր կողմերում բաբախել է հայոց կեանքը, կարիքն ունի իր զաւակների աջակցութեան: Գիտե՛ք, որ Հայաստանն ու Արցախը շարունակում են մնալ շրջափակման մէջ, նաեւ սահմանների եւ սահմանամերձ բնակավայրերի պաշտպանութեան հրամայականի առջեւ:

Առկայ են տնտեսական խնդիրներ, սոցիալական մարտահրաւերներ, արտագաղթ, որոնց յաղթահարումը հրատապ է հայրենի մեր երկրի առաջընթացն ու բարօրութիւնը ապահովելու համար: Հայրենական կեանքում թերութիւնները, բացթողումները պատճառ չեն կարող լինել, որ երես դարձնենք Հայրենիքից: Այստեղ ձեր շարքերում նստած են բարերարներ, ովքեր մշտական զօրակցութիւն են բերում Հայաստանին ու Արցախին: Հայրենակերտումի գործում դեռ մեծ ճանապարհ պիտի անցնենք: Այսօր առաւել ջանքեր ու յանձնարարութիւններ են անհրաժեշտ, որպէսզի զարգացող ու հզօր դարձնենք մեր երկիրը եւ բարօր կեանք ապահովենք Հայրենիքում: Հրատապ է հզօրացումը, վերազինումը մեր բանակի, որ դիմագրաւում է չղաղարող սադրանքների ու յարձակումների, յաճախ նաեւ երիտասարդ հայորդիների կեանքերի գնով պաշտպանելով խաղաղութիւնը

Հայաստանում եւ Արցախում:

Այսօր Հայրենիքի, մեր ողջ ազգային, պետական, հոգեւոր-եկեղեցական կեանքի վերելքի ուղին այսօր մեզ համար պատգամ է, հրաւեր՝ համազգային միասնութեամբ յաղթանակի առաջնորդելու Արցախի արդար իրաւունքի ճանաչումը, մեր արդար դատը, որը մեր ժողովրդի իւրաքանչիւր զաւակի համար նուիրական նպատակ է: Միասնականութեամբ պիտի կարողանանք յաղթահարել նաեւ եկեղեցական պառակտումը եւ հակակառնական ընթացքները, որ առկայ են եւ այստեղ՝ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների եւ Գանատայի Հայոց թեմերում: Երբ եկեղեցական կեանքը պառակտուած է, չի կարող կերտուել միութիւնը ազգային կեանքի: Լիայոյս ենք, որ մեր հոգեւոր եղբոր Արամ Ա. Կաթողիկոսի հետ պիտի կարողանանք յաղթահարել այս կացութիւնը եւ նոր էջ բացել մեր Սուրբ Եկեղեցու նորագոյն պատմութեան մէջ:

Միւրեւիներ, հասել ենք այն բարի օրուն, երբ մեր հոգու հաւատքն ու հայրենասիրութիւնը այսօր մեզ ուժ պիտի դառնան ոչ թէ մաքառելու եւ գոյատեւելու համար, այլ հաստատուն քայլերով վերելքի ուղիով ընթանալու: Յայտնի խօսքն ասում է՝ Աստուած օգնում է նրանց, ովքեր իրենք են իրենց օգնում: Ժամանակը մեր ձեռքին է, բայց այն չի սպասում: Արդ, իրագործենք, ինչ պարտաւոր ենք: Գնահատանքով այսօր կուգենայինք անդրադառնալ նաեւ, որ ամերիկահայութեան կարեւոր զօրակցութեամբ են Մեր գահակալութեան ընթացքում արդիւնաւորուել Մայր Աթոռի ծրագրերը եւ առաքելութիւնը հաւատաւոր մեր ժողովրդի կեանքում: Մենք կրկին մեր բարձր գնահատանքն ու բարեմաթթանքներն ենք բերում Հ.Բ.Ը. Միութեան բարեջան անդամներին՝ ի գլուխ Միութեան նախագահ՝ տիար Պերճ Սեդրակեանի: Աղօթում ենք նախկին Նախագահ տիկին Լուիզ Մանուկեան Սիմոնի կենաց արեւշատութեան, այստեղ ներկայ, այս սեղանի շուրջ բազմած Սուրբ Էջմիածնի բարերարների՝ Տէր եւ Տիկին Վաչէ եւ Թամար Մանուկեանների, Տէր եւ Տիկին Ժիրայր եւ Փաթրիսիա Թրփանճեանների, Տէր եւ Տիկին Պետրոս եւ Աննա Օրունչաքչիէլների, Տէր եւ Տիկին Անդրանիկ եւ Վերժինիա Չորայեանների, Տէր եւ Տիկին Զաւէն եւ Սօնա Ակեանների, Տէր եւ Տիկին Արմէն եւ Նորա Համբարի, մեր ժողովրդի բոլոր այն զաւակներին համար, ովքեր իրենց վաստակից բաժին են հանում յանուն եկեղեցաշէն եւ ազգօգուտ իրագործումների, նաեւ բոլոր նրանց համար, ովքեր համախումբ մեր Սուրբ Եկեղեցու շուրջ իրենց ջանքերն են ներդնում, իրենց ժամանակը, կարողութիւնները եւ փորձառութիւնը ծառայեցնում նրա սրբազան առաքելութեանը:

Մենք միխթարուած ու քաջալեր ենք տեսնելով ԱՄՆ Հայոց Արեւմտեան թեմի առաջընթացն ու զօրացումը, որի համար հայրական մեր սերն ու գնահատանքն ենք բերում թեմակալ առաջնորդ Յովնան Սրբազանին, նախկին առաջնորդ Վաչէ արքեպիսկոպոս Յովսէփեանին, թեմի ողջ հոգեւոր դասին, թեմական խորհրդին՝ ատենապետութեան Տիար Յովսէփ Կանիմեանի, եւ հաւատաւոր Մեր բոլոր զաւակներին: Հանգիստ ենք, քանզի գիտենք, որ Յովնան Սրբազանը միշտ անհանգիստ է եւ իր նորանոր նախաձեռնութիւններով աշխոյժ է պահում համայնքային կեանքը՝ հաւատաւոր մեր զաւակներին կապելով Եկեղեցու, հայութեան եւ Հայրենիքի հետ: Մեր յորդորն ենք բերում ձեզ, սիրելիներ, որ նախանձախնդրութեամբ շարունակէք մասնակցութիւն ունենալ մեր Սուրբ Եկեղեցու առաքելութեան արգասաւորմանը, Հայրենիքին զօրակցելուն, արդիւնաւորեք նոր սերնդի հայեցի դաստիարակութիւնը եւ ազգանուր նախաձեռնութիւնները յանուն ազգային-եկեղեցական մեր անդաստանի շէնացման:

Հայրապետիս համար մեծ գոհունակութիւն է այսօր լինել ձեզ հետ այստեղ՝ Ամերիկայում եւ իսկ ձեր ուրախութիւնը ԱՄՆ Հայոց Արեւմտեան թեմի հաստատման 90-ամեակի տօնախմբութիւնների առիթով: ԱՄՆ Հայոց Արեւմտեան թեմի 90-ամեակի տօնախմբութեան եւ արժեւորման այս ուրախալի օրը Մեր մաղթանքն է, որ Ամենախնամ Տէրը Իր Սուրբ Աջի հովանու ներքոյ պահպանի ձեզ ամենքիդ, պարզեւի քաջատոյժութիւն եւ արդիւնագարի ձեր նուիրումն ու ջանքերը ի պայծառութիւն Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցու: Մեր գնահատանքն ենք բերում թեմակալ առաջնորդի գլխաւորութեամբ, թեմական խորհրդին, յանձնախմբերին, տիկնանց միութիւններին, եւ բոլոր այն անձանց, ովքեր իրենց ազնիւ ու գովելի ջանքերը բերեցին հովուապետական մեր այցելութեան պատշաճ կազմակերպման գործում: Միւրեւիներ, այս հանդիսաւոր ճաշկերոյթին քաղցր պարտականութիւն ունենք գնահատանքի արժանացնելու բարերարներ Տէր եւ Տիկին Ժիրայր եւ Փաթրիսիա Թրփանճեաններին: Նրանց ազնիւ աջակցութեամբ է Հառիճի պատմական վանքում գործում հոգեւոր դպրանոցը, որի սաների գեղեցիկ կատարումները վայելեցիք այս երկնայի ընթացքում: «Թրփանճեան հիմնադրամի» միջոցով աջակցութիւն է ցուցաբերում Հայաստանի եւ Արցախի գիւղական, յատկապէս սահմանամերձ բնակավայրերի զարգացման, կրթական ու մշակութային ծրագրերին՝ բոլոր այլ բարեգործութիւններով հանդերձ յաւերժացնելով Թրփանճեան բարեպաշտ գերդաստանի անունը մեր Սուրբ Եկեղեցու երախտաւոր բարերարների շարքում: Բարձրօրէն գնահատելով Թրփանճեան ընտանիքի մեծ վաստակը ազգային-եկեղեցական մեր անդաստանում, ուրախ եւ գոհունակ սրտով Տիար Ժիրայր Թրփանճեանին շնորհում ենք «Ասպետ Սուրբ Էջմիածնի» հայրապետական բարձր շքանշաններ:

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի սէրը, շնորհները եւ օրհնութիւնները թող լինեն ձեզ բոլորիդ հետ. ամեն:

ԿՐԿԻՆ 2018-Ի ՄԱՅԻՍԵԱՆ ՀԱՐԻՐԱՄԵԱԿԻ ՄԱՍԻՆ

Դոկտ. Արշալիր Կեօնճեան

Հայաստանի մայրաքաղաք Երևանը, յարաճուն կերպով ինքզինք կ'ամրացնէ որպէս համայն հայութեան տրոփող սիրտը որ այլևս, միջազգային չափանիշով, կը ծառայէ իբրև հայութեան թատերաբեմը եւ ամպիոնը ամբողջ աշխարհին առջեւ: Այնտեղ՝ որպէս ազգ եւ պետականութիւն հայութիւնը կը հանդիպի եւ կը չափուի տարբեր ազգերու հետ, կը հիւրասիրէ զանոնք հաւասար հաւասար որպէս հնագոյն եւ նոյն ժամանակ նորագոյն ու արդիական ազգութիւն եւ պետականութիւն:

Ամէն քաղաքական բնագոյն ունեցող հայ այս խորհրդածութիւնները կ'ունենայ երբ կը հետեւի միջազգային տարողութիւն ունեցող մեծ հանդիսութեանց որոնք յաջորդաբար կը կատարուին Երևանի մէջ:

2017 Մայիսին Երևանի մէջ տեղի ունեցաւ Aurora Prize, մարդասիրական ազնուագոյն զգացումներու արտայայտութիւնը հանդիսացող միջազգային մրցանակաբաշխութիւնը, որուն ներկայ էին հայազգի երեւելիներու կողքին միջազգային ամենաճանաչ դերերը: Իսկ քանի մը շաբաթ առաջ, Հոկտեմբեր 21-ին Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահ Մերժ Սարգսեան հետապնդութեան յայտագրի մը միջոցաւ պաշտօնապէս կը ծանուցանէր յառաջիկայ տարի տեղի ունենալիք միջազգային եւ ազգային նշանակալից երեք տօնակատարութիւնները:

Անոնցմէ առաջինն է Francophonie-ի միջազգային հանդիպումը աւելի քան 50 երկիրներու պետերու մասնակցութեամբ, որոնց շարքին է Գանատայի երիտասարդ սիրուած Վարչապետ Ճասթին Թրիստօն, երկրորդն է Երևանի 2800 ամեակը որ միջազգային ուշադրութիւնը եւ հետաքրքրութիւնը պիտի հրաւիրէ Հայաստանի եւ յատկապէս Երևանի վրայ որպէս քաղաքակիրթ աշխարհի հնագոյն քաղաքներէն մէկը եւ վերջապէս երրորդն է, Նախագահ Սարգսեանի իսկ բառերով, «Հայոց 1918-ի Մայիսեան Յաղթանակներու Հարիւրամեակի տօնակատարութիւնը»: Այս վերջինը բնականաբար կը վերաբերի առաւելապէս հայութեան, սակայն, ան, որպէս 20րդ դարասկզբին բնաջնջումի վտանգին ենթարկուած եւ ապա վերածնած ազգի մը պետականութեան հարիւրամեակը, խորիմաստ պատգամ մը կը հաղորդէ նաեւ մեզ շրջապատող ոչ-բարեկամ բոլոր երկիրներուն:

Այստեղ մասնաւոր կերպով մեր ուշադրութիւնը հը կեդրոնացնենք այս վերջնայն վրայ՝

այսինքն հարիւրամեակի այս տօնակատարութեանց վրայ: Արդարեւ մի քանի ամիս առաջ այս կապակցութեամբ կատարուած պետական ընդհանուր յայտարարութենէ մը ետք, թերեւս նախատեսելիօրէն հայ մամուլը բաւական չափով զբաղեցաւ, յուզուեցաւ եւ տակաւին կը շարունակէ տագնապի, ջանալով ներկայացնել հայոց պետականութեան հարիւրամեակը տարբեր տարազներով, գոյներով եւ մօտեցումներով:

Ինչպէս յիշած էի «Պայքար»-ի Օգոստոս 13 թիւին մէջ այս առիթով ստորագրած յօդուածիս մէջ, կուսակցական Ն. Յ. Դ. եւ ՌԱԿ, եւ նաեւ ոչ կուսակցական մամուլ օրկաններու մէջ ծագած այս բանավեճին մեկնակէտը որոշ կերպով հանդիսացաւ դաշնակցական մամուլին առաջին իսկ վարկեանէն որդեգրած կեցուածքը: Այդ կեցուածքը, որ դժբախտաբար կը շարունակուի մինչև այսօր կը բխի ամէն հայրենասիրական երեւոյթ սեփականացնելու ինքնակեդրոն յաւակնտութենէն:

Վերոյիշեալ Օգոստոս 13-ի յօդուածիս վերնագիրը եւ եզրակացութիւնը գրեթէ նոյնն են - «Եկեք համաձայնիք, չսեփականացնելու այս պատմական առիթը, որպէսզի 2018 Մայիսին Հայոց Պետականութեան Հարիւրամեակը նշուի Համահայկական եւ Համերաշխ Ոգիով»:

Այդ յօդուածին մէջ, հիմնուելով պատմական անժխտելի փաստերու վրայ, ամփոփ կերպով, եւ ժամանակագրական կարգով տուած են այն յատուկ տուեալները որոնցմէ բխած տրամաբանական անխուսափելի եզրակացութիւնները հետեւեալներն են:

1.- 1918-ի Մայիսեան օրերու շրջանը անհաւատալիօրէն ծանր տագնապներու, խրթին եւ գիրար հրմշտկող քաղաքական վերիվայրումներու ժամանակ մը եղած է: Այդ բոլորով հանդերձ, հպարտութեան արժանի եւ անկիւնադարձային կարեւորագոյն ու աննախադէպ նշանակալից դէպքը այդ օրերուն, Մայիս 26-ի շուրջ, ամբողջ հայ ժողովուրդի մասնակցութեամբ Օսմանեան ոյժերուն դէմ տարուած հրաշալի յաղթանակներն են, գլխաւորութեամբ Սարգսեանի յաղթական ճակատամարտին: Անոր հետեւող անկախութեան, եւ Ա. Հանրապետութեան հռչակումը թէեւ պատմական կարեւոր նշանակութիւն ունի որպէս վեց դարերէ ետք անկախութեան հռչակման նշանակալից դէպք, սակայն որոշ է թէ անոնք դժբախտաբար հայոց փափաքով եւ որեւէ հայ քաղաքական հոսանքի միջամտութեամբ եւ յաղթանակով չեն իրագործուած եւ հետեւաբար սեփականութիւնն ալ չեն այս վերջիններէն որեւէ մէկուն: Արդարեւ անոնք բացայայտօրէն պարտադրուած են մեր վրայ Օսմանեան Թուրքիոյ կողմէ:

Այս բոլորը պարզ եւ անվիճելի պատմական իրականութիւններ են:

2.- 1918 Մայիս 28-էն ետք անցեալ 100 տարիներուն ընթացքին, յատկապէս մինչև 1991-ի անկախութեան հռչակումը, հայ ժողովուրդը Հայրենիքի թէ Սփիւռքի մէջ անցած է բազմաթիւ ուրախ եւ դժուար ու տխուր հանգրուաններէ որոնց մանրամասնութեանց անդրադառնալը,

գիտակցաբար շեշտեցինք թէ այսօր որեւէ հայու համար փափաքելի չէ:

Մէկ կարեւոր եւ բարեբախտ իրականութիւնը այն է թէ 1918 էն առիթն եւ Ա. Հանրապետութենէն ետք, անոր յաջորդած է նախ Բ. Հանրապետութիւնը, որուն իր կարգին յաջորդած է այսօրուան անկախ Հայաստանի Երրորդ Հանրապետութիւնը եւ այդպէսով անընդհատ եւ շարունակական մնացած է Հայոց պետականութիւնը: Եթէ տխուր կերպով 1920-ին Ա. Հանրապետութիւնը կորսնցնելէ ետք շարունակուած չլլար Հայոց պետականութիւնը եւ հետեւաբար այսպիսով հասած չլլայինք այսօրուան Հայաստանին, սկիսայտօրէն, գալ տարի ոչ մէկ հարիւրամեակ տօնելու իմաստ, ցանկութիւն կամ վայր պիտի ունենայինք:

Այս բոլորին լոյսին տակն է որ գրեցի Օգոստոս 13-ին, եւ անգամ մը եւս կը կրկնեմ կոչս որ նաեւ որոշակիօրէն կոչն է ՌԱԿ-ին «Եկեք համաձայնիք, չսեփականացնելու այս պատմական առիթը, որպէսզի 2018 Մայիսին Հայոց Պետականութեան Հարիւրամեակը նշուի Համահայկական եւ Համերաշխ Ոգիով»:

Իմ այս կոչս որ նաեւ հրատարակուեցաւ եւ տարածուեցաւ անգլերէն լեզուով, լայն շրջանակներու կողմէ ընդունուեցաւ մեծ գոհունակութեամբ: Սակայն զարմանքս եւ յուսախաբութիւնս մեծ էր երբ Դաշնակցական մամուլին մէջ լայն տեղ տրուեցաւ անհատի մը կողմէ շղթայազերծուած յարձակողականի մը, ուր բոլորովին խեղաթիւրելով կոչս եւ անոր ոգին, հեղինակը անհասկնալիօրէն գրութիւնս որակեց իբրև թէ «Համերաշխութիւնը ակնահարող»...

Բնականաբար, անկողմնակալ եւ մեր պատմութեան ծանօթ որեւէ հայու համար իմ տուած փաստերս, տուեալներս եւ ի վերջոյ կոչս շատ պարզ եւ հասկնալի են: Մանաւանդ կատարած կոչիս ոգին անկասկած կը ցուցնէ բոլորին բաղձանքը:

Բոլոր ընթերցողներուն համար յստակ պէտք է ըլլայ թէ մանաւանդ այդպիսի անտեղի յարձակումի մը դիմաց, այսպիսի հիմնական նիւթի մը շուրջ, բոլորովին հետաքրքրուած չեմ անձնական վեճի կամ բանավեճի ձեռնարկելու:

Յատկանշական է նաեւ որ հակաճառող այդ անհատը տեսնելով թէ իր նկրտումները իսկապէս անգոր են, չկարենալով որեւէ ձեւով հերքել տրուած փաստերը եւ տուեալները եւ անդրադառնալով իր իսկական անգորութեան այս անգամ ճարահատ նիւթը փոխելով սկսած է անդրադառնալ մեր կուսակցութեան ներքին խնդիրներուն: Կ'երեւի այլապէս պարտաճանաչ Ն. Յ. Դ. ի այս անդամը, տեղեակ չէ թէ դժբախտաբար իր կուսակցութիւնը եւս, այս օրերուն, ինչպէս եղած է անցեալին, կը դիմագրաւէ մեզի ծանօթ շատ լուրջ ներքին վեճեր եւ տարակարծութիւններ: Այս վերջինները, բոլորը, սակայն ոչ մէկ կապ ունին, համազգային տարողութիւն ունեցող եւ մեզ հետաքրքրող ընթացիկ գլխաւոր նիւթին հետ:

Հետեւաբար ոչ մէկ կերպով մտադիր եմ մտնելու այդպիսի անպտուղ մարզանքներ եւ անձնական փոխանակումներ կատարելու ճանապարհին մէջ...

Վերադառնալով սակայն այս յօդուածին սկիզբը կատարած կարեւոր խորհրդածութեանս, որոշակիօրէն մեծ գոհունակութիւն պատճառեց ինձի եւ բոլոր գիտակից հայերուն, Նախագահ Սարգսեանի Հոկտեմբեր 21-ի յայտարարութիւնը ուր ան պարզեց թէ գալ տարի «Մայիսեան Յաղթանակներու Հարիւրամեակի» տօնակատարութիւնները պիտի կատարուին գլխաւորութեամբ այսօրուան հայոց հզօր բանակային ոյժերուն գլուխը հանդիսացող նոյն ինքը Ն. Ն. Պաշտպանութեան Նախարար Վիգէն Սարգսեանին: Այսպիսով բնականաբար կ'ակնկալուի թէ հատուածականութիւնը կը կասեցուի եւ այլևս հանգամանքները կը ձեւաւորուին եւ կը դրուին տարբեր եւ բարձր մակարդակի վրայ եւ վստահաբար բոլոր տուեալները նկատի առնուին պետական լրջութեամբ:

Վերջացնելու համար կը վերադառնամ վերջին յօդուածներուս մէջ արտայայտած միւս կարեւոր խորհրդածութեանս, շեշտելով թէ այս հանգրուանին ամբողջ հայութեան մեծագոյն մտահոգութիւնը պարտի ըլլալ զօրավիգ կանգնիլ այսօրուան մեր անկախ հայրենիքին եւ անոր Գ. Հանրապետութեան որպէսզի ան բարգաւաճի յարատեւօրէն, հակառակ զայն շրջապատող բազմաթիւ դժուարութեանց, եւ անվտանգ շարունակուի անոր ապահով գոյութիւնը յառաջիկայ բազմաթիւ տասնամեակներու ընթացքին:

Յամենայն դէպս, այսօր այս է նաեւ Ռ. Ա. Կուսակցութեան գլխաւոր մտասուեւորումը:

Իսկ պատմական տուեալները հակաճառելով չեն փոխուիր: Անցնող հարիւր տարիներու ընթացքին պատահած դէպքերը լայնօրէն արձանագրուած են հաւաստի գրականութեամբ եւ վկայութիւններով:

Այսօր նախընտրելի է չանդրադառնալ անոնց: Սակայն երբ անհրաժեշտ ըլլայ այդ նիւթին վերլուծումը, Ռ.Ա.Կ.-ը հպարտութեամբ եւ բաց ճակատով կրնայ ներկայացնել ազգային գերագոյն շահերուն ի նպաստ իր կատարած անփոխարինելի դերը Հայաշխարհին մէջ:

Իսկ Ն.Յ.Դ.-ը իր կարգին, հաշուետու է այդ շրջանին իր կատարած «բոլոր», գործառնութեանց համար:

Շարունակում են նախորդ թիվն

ԹԷՔԷԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

ՅԱԿՈՐ ՎԱՐՂԻՎԱՌԵԱՆ

ԹԷՔԷԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՆՊՍՏԱԿԸ

1. Միրել՝ ազգը, Հայրենիքը, Եկեղեցին:
2. Ըլլալ՝ պարկեշտ մարդ, լաւ հայ, տիպար քաղաքացի:
3. Մղել որ Հայր ըլլայ Հայուն հետ եւ Հայուն համար:
4. Բարձր պահել հայու արժանապատուութիւնը:
5. Խանդավառել հայ երիտասարդութիւնը հայ մշակոյթով՝ հաւատարմով որ մշակութային ծրագրում գործունէութեամբ է որ առաւելաբար կարելի պիտի ըլլայ դիմանալ Մփիւռքի մէջ:

6. Ձերբազատել հայ երիտասարդութիւնը օտար մշակոյթներէն զգացած ստորակայութենէն՝ անոր ճանչցնելով անցեալի եւ ներկայի հայ իրական արժէքները:

7. Դաստիարակել հայ երիտասարդութիւնը մամուլով, բեմով, հրատարակութիւններով, ներքին եւ հրապարակային դասախօսութիւններով:

8. Հայ գաղութներու մտաւորականութեան հետ սերտ յարաբերութիւն պահել՝ պարբերաբար փոխ այցելութիւններով եւ մշակութային շարժումներով:

Պետք է արձանագրել որ իր հիմնադրութենէն ի վեր Թէքէեան Մշակ. Միութիւնը լծուեցաւ մշակութային բեղուն գործունէութեան մը՝ կազմակերպելով գրական ասուլիսներ, դասախօսութեանց շարքեր, ինչպէս նաեւ գեղարուեստական ու թատերական ներքին եւ հրապարակային ձեռնարկներ: Եւ բոլոր համայնքներէն ներս Թէքէեան Տունը դարձած է մշակոյթի իսկական վառարան մը:

Միւս կողմէ նաեւ ԹՄՄ պարբերաբար կազմակերպեց ընտանեկան եւ ընկերային հաւաքոյթներ, պարահանդէսներ, ճաշկերոյթներ, հրապարակային օգտակար դասախօսութիւններ, գրական եւ գեղարուեստական հանդիպումներ, որոնց ընթացքին խօսք առին հմուտ եւ վաստակաւոր մտաւորականներ:

Հայ Մշակոյթը կը մնայ ամենէն ապահով կռուանը հայ ժողովուրդի գոյատեւման պայքարին մէջ: Ծառայելու համար հայ ժողովուրդին պէտք է սիրել եւ տարածել հայ մշակոյթը: ԹՄՄ իր ուժերը սպաս դրաւ այս նպատակին համար: Անոր սրբազան ուխտը եղաւ ամէն ինչ հայ ժողովուրդով՝ հայ ժողովուրդին համար:

Թէքէեան Մշակութային Միութիւնը նաեւ ստեղծեց կանանց բաժին մը, որուն նպատակը եղաւ օգնել իր անդամուհիներուն եւ առ հասարակ հայ իգական սեռին մտաւոր, բարոյական եւ ֆիզիքական զարգացման: Անոր նպատակներէն մին եղաւ նոյնպէս զօրացնել իգական սեռին մէջ մարդկային եւ համայնքային պարտականութիւններու գիտակցութիւնը:

ԹԷՔԷԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴԻՐՆԵՐՈՒ ՄԱՐՄԻՆ

Միութեան վերին մարմինն է Թէքէեան Հիմնադիրներու Մարմինը որ՝ ա. Վերին հսկողութիւնը կ'ընէ Միութեան գործերուն:

բ. Կը վաւերացնէ Վարչութեանց կազմը:

գ. Կը մեկնաբանէ առնուած որոշումները եւ ներքին Ծրագիր-Կանոնագրի յօդուածներն ու տրամադրութիւնները:

դ. Կը պահէ Միութեան արտաքին յարաբերութիւնները՝ ուրիշ միութիւններու, կրօնական եւ այլ իշխանութիւններու հետ:

ե. Կը հսկէ քոյր մասնաճիւղերու փոխ-յարաբերութեանց կանոնաւորման:

Թէքէեան Հիմնադիրներու Մարմնի առաջին կազմը բաղկացած էր հետեւեալ անձերէն.

Հրաչեայ Մեղրակեան (Վերաքննիչ Ատեանի փաստաբան), Բարունակ Թովմասեան (Ամերիկեան Գոլէճի տնօրէն), Համբարձում Պէրպէրեան (Հեղինակ, երաժշտութեան ուսուցիչ՝ Անթիլիասի դպրեվանքին մէջ), Տոքթ. Ժողէֆ Եոզկաթլեան (Ատամնաբոյժ), Գերսամ Ահարոնեան (Խմբագիր-Ուսուցիչ) եւ Յակոբ Դաւիթեան (Ճարտարապետ):

Այս կազմը պատկան իշխանութեան ներկայացուելով 1947 Մարտ 10ին կը ստանայ Միութեան վաւերացումը: Տեղափոխութեանց եւ մահերու պատճառով Հիմնադիրներու Մարմինը կ'ունենայ փոփոխութիւն: 1971ին ԹՄՄի հիմնադրութեան 25ամեակին կազմը հետեւեալ պատկերը կը ներկայացնէր: Հիմնադիրներու Մարմինը մօտ երեք տասնամեակներ պահեց նոյն կազմը հետեւեալ անձերով. Հրաչեայ Մեղրակեան, Բարունակ Թովմասեան, Գերսամ Ահարոնեան, Յակոբ Դաւիթեան, Հայկազէն Ուզունեան, Զաւէն Կոստանեան եւ Մարգիս Մենակ: Յիշենք որ անդամները ցկեանս կը մնան այդ Մարմինէն ներս: Նշենք նաեւ որ Միութեան հիմնադրութեան մէջ աշխատանքի լայն բաժին ունեցաւ ՌԱԿի ղեկավարներէն ազգային բարերար Մկրտիչ Մարրիւեանը:

Բովանդակ այդ տարիներուն այս մարմինը ունեցաւ ճիշդ դիրքորոշումներ եւ իմաստուն ղեկավարութիւն Միութեան համար ապահովելով դրական ներդրումներ: Անոնք վստահեցան ժողովուրդի անվերապահ սիրոյն ու գորգորանքին եւ իրենց հաստատ գաղափարին, մաքուր տեսլականին եւ անխախտ հաւատքին եւ Միութիւնը հասցուցին նախանձելի մակարդակի:

ԹՄՄի կոչերը անարձագանգ եւ անպատասխանի չմնացին երբեք: Ժողովուրդը գիտցաւ միշտ զօրավիզ կանգնիլ անոր ծրագիրներուն: Ժողովուրդին ուղղուած իր կոչերով Հիմնադիրներու Մարմինը կը յայտնէր Պէյրութի Վահան Թէքէեան Վարժարանի բացումն ու 1954ին՝ Թէքէեան

Ակումբին գնումը, եւայլն: Այս կոչերուն որպէս պատասխան ժողովուրդը տուաւ լիաբուն, տուաւ սրտով: Կոչերուն ընդառաջեցին մանաւանդ Ամերիկայի ՌԱԿի լայն շրջանակները: Հիմնադիրները գիտակցեցան եւ մանաւանդ տրուածը վերածել ուժի եւ ազգային արժէքի: Միութիւնը օժտուեցաւ սեփական վարժարանով եւ հոյակերտ կառուցուած իր Կեդրոնով ժըմէզիի մէջ:

Շնորհիւ Հիմնադիրներու մարմնին տարած աշխատանքներուն, ցուցմունքներուն մօտաւորապէս 18 հայ համայնքներէ ներս Թէքէեան Մշակ. Միութիւնը ունեցաւ մասնաճիւղեր եւ բացաւ իր կեդրոնները:

Հիմնադիրներու Մարմինը մի՛շտ ունեցաւ ժողովուրդի բոլոր խաւերուն սէրը եւ նեցուկը եւ իր անդամներուն եւ բարեկամներուն անվերապահ պատրաստակամութիւնը եւ աշխատանքի ուժը:

Այսպիսով Թէքէեան Մշակութային Միութիւնը կը դառնայ կալուածատէր կազմակերպութիւն մը:

Յաջորդաբար ԹՄՄի Հիմնադիրներու Մարմնի ատենապետներ եղած են Փրոֆ. Բարունակ Թովմասեան, Մեթր Հրաչեայ Մեղրակեան, Տոքթ. Յարութիւն Եոզկաթլեան, Կարապետ Պապահեքեան, Յակոբ Գասարճեան եւ Հրայր Հովիւեան:

Փետրուար 2014էն ի վեր դարձեալ ատենապետութիւնը կը վստահուի Յակոբ Գասարճեանի:

ՊԵՅՐՈՒԹԻ ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ ՎԱՐՇԱՐԱՆ

1939ի Ալեքսանտրէթի սանձաքը թուրքերուն յանձնուելով կայք հաստատուած հայեր անգամ մը եւս ստիպուեցան ձգել իրենց շէն օճախները եւ կոտրած սրտով ու թաց աչքերով ապաստան գտնելու համար գաղթեցին Լիբանանի եւ Սուրիոյ հիւրընկալ ավերը: Մեծ մաս մը տեղահան այդ գաղթականներէն եկան պատասխարուելու թիթեղեայ երդիքներու տակ Պէյրութի Պուրճ Համուտի արուարձանին մէկ անկիւնը: Աշխատունակ հայեր լծուեցան չարչարանքի աշխատանքի, բարձր պահելու համար իրենց ազգային արժանապատուութիւնը: Անոնք ստրված էին պատուով, ճակտի արդար քրտինքով շահիլ իրենց ապրուստը: Այսպէս կազմուեցաւ «Մանձաք» թաղամասը:

Սօս տաս տարի թաղը գրկուած մնացած էր դպրոցէ: Իրենց հացը դառն քրտինքով վաստկող մեր հայրենակիցներուն զաւակները, մեծ մասով, կը մնային դպրոցէ հեռու, ենթակայ՝ փողոցի այլասերող ազդեցութիւններուն: Դպրոցի անհրաժեշտութիւնը հետզհետէ աւելի կը շեշտուէր: Վերջապէս, 1951ի Հոկտեմբերին, ՌԱԿի «Պայքար» ակումբը ստանձնեց նախաձեռնութիւնը: Պէտք էր փրկել Մանձաք թաղին մանուկները փողոցի ապականութենէն ու անոնց միտքերը պէտք էր բանալ Ս. Մետրոպի լոյսին: «Պայքար» ակումբը այս գիտակցութենէն մղուած յանձն առաւ դպրոց բանալու դժուարին պատասխանատուութիւնը: Ակումբի շարքայինները գիտէին թէ որքան ծանր գործի մը ձեռնամուխ կ'ըլլային եւ թէ ինչ գոհողութիւններ անհրաժեշտ էին դպրոց մը հիմնելու ու կանգուն պահելու համար եւ հակառակ բազմապիսի դժուարութիւններու, գործի ձեռնարկեցին անոնք. թաղը ունեցաւ իր դպրոցը 1951ի Նոյեմբերին: Հիմնուած էր Վահան Թէքէեան վարժարանը:

Անսահման երջանկութեամբ համակուած էին թաղն ու ամբողջ շրջանը: Դպրոցին առաջին օրը, իրենց զաւակները արձանագրել տալու համար դպրոց շտապող հայ մամիկներն ու մայրերը հազար աղօթք ունէին իրենց շրթներուն՝ դպրոցի հիմնադիրներուն հասցէին ու հազար մաղթանք՝ գործի յաջողութեան եւ յարատեւութեան համար: Առաջին տնօրէնը եղաւ Ղեւոնդ Տէր Պետրոսեան: Անոնց աղօթքներն ու անկեղծ, սրտազեղ մաղթանքները ի գուր չանցան: Արդարեւ, Եգիպտոսի Հայ Ազգային Հիմնադրամը եւ Լիբանանի Թէքէեան Մշակութային Միութեան վարիչները իրենց խնամքին տակ առին նորահաստատ դպրոցը:

60 աշակերտով, երկու սենեակներու մէջ սկսուած համեստ այս ձեռնարկը հետզհետէ ընդարձակուեցաւ, վարձուեցան նոր սենեակներ եւ աշակերտութեան թիւը, տաս տարի ետք, բարձրացած էր արդէն 500ի:

Սակայն Թէքէեան Մշակ. Միութիւնը չէր կրնար հանդուրժել որ դպրոցը մնար ողբերգականօրէն աննպաստ պայմաններու մէջ: Արդարեւ, ընտանիքներու բնակութեան համար շինուած, իրարմէ հեռու հինգ վարձու տուններու նեղ, մութ ու խոնաւ սենեակներու մէջ խոնուած հարիւրաւոր աշակերտներ կը տառապէին, կարօտ կենսական օդի եւ լոյսի. ԹՄՄ որոշած էր փրկել դպրոցը հակա-առողջապահական տաժանելի վիճակէն: Պէտք էր դպրոցական նոր շէնք կառուցել:

Թէքէեան Մշակութային Միութեան դպրոցաշինութեան կոչը լայն արձագանգ գտաւ Միացեալ Նահանգներու հայաշատ քաղաքներուն մէջ կազմուած Վահան Թէքէեան վարժարանի օժանդակ յանձնախումբերուն եւ ՌԱԿի ակումբներուն մօտ:

Նախարար Նալպանտեան Երուսաղէմի Պատրիարքարան այցելեց

Իսրայէլ տուած իր պաշտօնական այցի շրջանակներուն մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեան այցելած է Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքարան: Այս մասին «Հայ Զայն» տեղեկութիւն ստացաւ Երուսաղէմի իր աղբիւրէն: Հայաստանի դիւանագտութեան պետը այնուհետեւ ընդունուած է Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Նուրհան արք. Մանուկեանին եւ վանքի միաբանութեան բարձրաստիճան ներկայացուցիչներուն կողմէ:

Հանդիպման ընթացքին քննարկուած են հայութիւնը յուզող խնդիրները: Նշենք, որ նախարար Նալպանտեան առաջին անգամը չէ, որ հանդիպում կ'ունենայ Երուսաղէմի Պատրիարքին հետ, ամիսներ առաջ ան ներկայ եղած էր Սուրբ Յարութիւն տաճարին մէջ գտնուող Յիսուս Քրիստոսի վերանորոգուած Սուրբ գերեզմանի բացման հանդիսաւոր արարողութեանց:

Միացեալ Նահանգներու Ինտիանա Նահանգը Ճանչցաւ Հայոց Ցեղասպանութիւնը

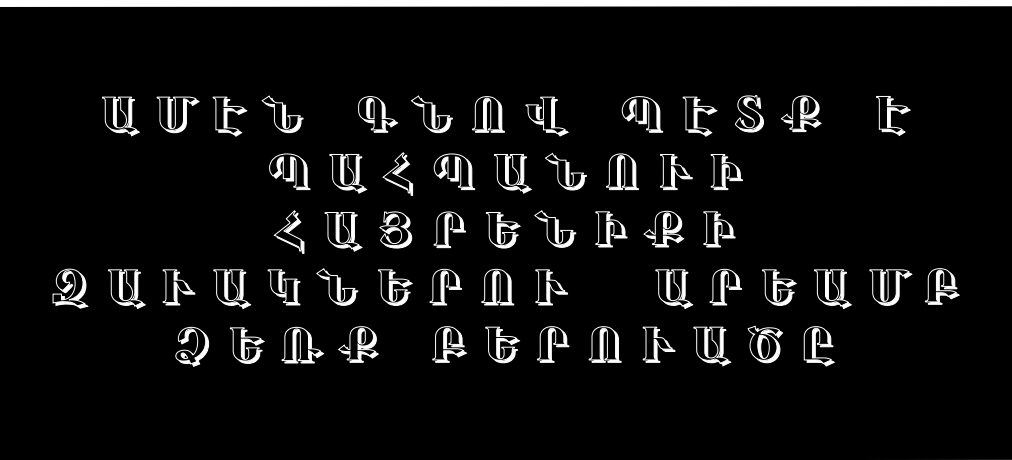
Միացեալ Նահանգներու Ինտիանա նահանգի նահանգապետ Էրիք Հոլքոմպը կատարած է յատուկ յայտարարութիւն մը, որուն մէջ կը յիշէ Օսմանեան կայսրութեան մէջ տեղի ունեցած Հայոց ցեղասպանութիւնը, ինչպէս նաեւ յոյներու եւ

ասորիներու համակարգուած ոչնչացումը: Այս մասին կը հաղորդէ «Երկիր Մետիա»-ն: Նահանգապետ Հոլքոմպ կոչ ուղղած է Ինտիանայի քաղաքացիներուն յիշատակելու այդ իրադարձութիւնը, իսկ 6-էն 12 նոյեմբերը յայտարարած է հայկական հարցերու շուրջ տեղեկացուածութեան շաբաթ:

Նահանգապետին յայտարարութիւնը ողջունած են Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբը, Իրաքի քրիստոնէաներու խորհուրդը եւ այլ հասարակական կազմակերպութիւններ:

Այսպիսով, Ինտիանան դարձաւ Միացեալ Նահանգներու 48-րդ նահանգը, որ ճանչցաւ Հայոց ցեղասպանութիւնը:

ԱԻԱՐՏԵՑԱԻ ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԹԵՄԻ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր անցեալ շաբթուայ համարով տուած էինք Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Արեւմտեան Թեմի օրհնաբեր այցելութեան առաջին մասը, իսկ այս թիւով կ'ամբողջացնենք Վեհափառ Հայրապետի Արեւմտեան Թեմի շրջապտոյտի գլխաւոր եղելութիւնները:

Այցելութիւն Մէքսիքոյի Թեմին

Հոկտեմբեր 30-31-ին Վեհափառ Հայրապետի գլխաւորած պատուիրակութիւնը այցելեց Մէքսիքո, որ 2014-ին Հայրապետական յատուկ կոնդակով միացուած էր Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմին: Առաջին օրը հայ եկեղեցական եւ աշխարհական պատուիրակութիւնը հիւրասիրուեցաւ Մէքսիքո քաղաքի քաղաքապետին կողմէ, սպա, անոնք այցելեցին Our Lady of Gouadeloupe սրբավայրը ու Մեթրոփոլիթան տաճարին մէջ բարձրաստիճան հոգեւորականներու մասնակցութեամբ եւ նախագահութեամբ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, կատարեցին Էկումենիք հոգեհանգստեան արարողութիւն, վերջերս Մէքսիքոյի մէջ տեղի ունեցած երկրաշարժի զոհերու հոգիներուն ի հանգիստ: Հայրապետը իր օրհնութիւնները բաշխեց Մէքսիքոյի հայութեան:

Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի նիստ

Նոյեմբեր 1-3 Գարեգին Բ. Նախագահեց Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի հերթական նիստին, որ գումարուեցաւ Պրոպէքի Ս. Ղեւոնդեաց Մայր Տաճարի դահլիճին մէջ, տարբեր երկիրներէ ժամանած շուրջ 30 հոգեւորական ու աշխարհական անդամներու մասնակցութեամբ եւ Յովնան ու Խաժակ արքեպիսկոպոսներու ատենապետութեամբ: Քննարկուած երկու գլխաւոր նիւթերն էին, առաջին Կանոնադրութեան վերանայումն ու աւելի նպաստաւոր իրագործումներու պարագան, եւ երկրորդ՝ 2018-ը տարին, որ կը զուգահիսի Արեւմտեան Թեմի 90-ամեակին, հոչակել «Երիտասարդութեան Տարի»: Վեհափառ Հայրապետը իր գոհունակութիւնը յայտնեց բարձր մակարդակով գործադրուած բոլոր միջոցառումներուն համար եւ իր օրհնութիւնները բաշխեց Թեմի ժողովուրդին, ամերիկահայութեան ու բոլոր անձնուէր ծառայողներուն:

Քաղուած Մայր Աթոռի հաղորդագրութենէն

Շարունակում է 4-ին

ԹԷՔԷԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ...

Լիբանանահայությունը, իր կարգին, հանգանակության բերալ իր կարեւոր մասնակցությունը:

Հողի գնումն էտք ձեռնարկուեցաւ նոր հանգանակութեան: Պարսամեան բարերարը հոգաց կառուցման գլխաւոր բաժինը: Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութիւնը 65 հազար տոլարի մեծագումար օժանդակութեամբ մասնակցեցաւ դպրոցի շինութեան հանգանակութեան, որ այնուհետեւ շարունակուեցաւ նոր թափով: Համաժողովրդական եւ համագաղութային այս հանգանակութիւնը եկաւ ապացուցանելու Բանաստեղծներու Իշխանին վայելած ժողովրդականութիւնը եւ փառքին հմայքը:

Վարժարանի հիմնարկէքին՝ Մարտ 12, 1964 նախագահեց Լիբանանի Հանրապետութեն նախագահը Շարլ Հելու եւ ներկայ գտնուեցաւ Կիւլպէնկեան Հիմնարկի նախագահ Տոքթ. Ժոզէ տէ Ազերետո Թերտիկասօ: Վ. Թէքէեան վարժարանի գեղակերտ ու արդիական շէնքը պատրաստ էր 1965ի Յունուարին: Աշակերտութիւնը նոր շէնք փոխադրուեցաւ ցնծութեամբ:

1970-71 ուսումնական տարեշրջանին աշակերտութեան թիւը աճեցաւ եւ հասաւ 920ի: Տեղի չգոյութեան պատճառաւ դժբախտաբար ամէն տարի մերժուեցան հարիւրաւոր դիմողներ: Ուսումնական մարզին մէջ ձեռք բերած արդիւնքը պետական պաշտօնական քննութիւններուն լրիւ դասարանով ներկայացող բոլոր աշակերտները յաջութիւն արձանագրեցին առանց բացառութեան:

Վարժարանի երկարամեայ տնօրէնը եղաւ Երուանդ Պապայեան, որմէ էտք յաջորդաբար տեսչութեան պաշտօնին եկան Անդրանիկ Պոզոյեան, Յովսէփ Յովկէեան, Մանիա Գաֆէաճեան, Ազատուհի Գայսէրլեան եւ Կալինա Շէմմէեան-Յովհաննէսեան: Իսկ վարժարանին սեփականութիւնը պետութեան մօտ արձանագրուեցաւ Մեթր Հրաչեայ Մեղրակեանի անունին:

ԹԷՔԷԵԱՆ ԿԵՂՐՈՆ

Երբ Թէքէեան Մշակութային Միութիւնը հիմնուեցաւ շատ բնական է որ սեփական ակումբ չունէր: Մէյֆի՝ Լիբանանի Քաթայեյ (Բաղանգաւոր) Կուսակցութեան ակումբին հանդիպակաց կողմը, հին շէնքի մը երրորդ յարկը վարձուեցաւ իբր ակումբ որ առաջին օրէն իսկ չբաւարարեց շատ արագ յառաջդիմող Միութեան մը անհրաժեշտ պահանջներուն: Հին շէնքը այդ օրերուն վերածուեցաւ եռուն բոյնի մը, ժամադրավայրը դարձաւ մտաւորական եւ ուսումնական երիտասարդներուն: Հին էր շէնքը, խալիլած երեւոյթով եւ սակայն հոն դրուեցաւ հիմը միութեան մը որ մօտ ապագային պիտի կարենար հիմնարկէքը ընել մեծ շէնքերու, իբր իր սեփականութիւնը եւ իր ջանքերուն արդիւնքը:

Միութեան գտած լայն ժողովրդականութիւնը համարձակութիւն տուաւ որ ԹՄՄ Հիմնադիրներու Մարմինը վարձէ աւելի ընդարձակ եւ յարմարութիւն ունեցող շէնք մը, Նահր Իպրահիմ փողոցին վրայ, Ճմէյզի, 1952ին: Փոքրիկ յարմարացումներով Թէքէեանը ունեցաւ իր նոր հաւաքատեղին որ ունէր աւելի յարմարութիւններ: Նոր ակումբը նախագահական պալատը եղած էր Լիբանանի նախագահներէն շարլ Տրպպի:

Երբ մշակութային կեանքը մեծ թափով առաջ կ'ընթանար օր մըն ալ խաղաարահի պատը փլաւ ... «Քէթ» ընկերութեան շէնքը սկսած էր կառուցուիլ ...:

Այս՝ գլխաւոր պատճառներէն մին եղաւ Հիմնադիրներու Մարմինը փութացնէ սեփական ակումբ մը գնելու իր որոշումի գործադրութիւնը:

Հիմնադիրներու Մարմինը մեծ վստահութեամբ կոչ ուղղեց ժողովուրդին: Կոչը անպատասխանի չմնաց եւ ժողովուրդը տուաւ սրտով, տուաւ լիաբուն, եւ շնորհիւ բոլոր բարեկամներու եւ ի մասնաւորի Ամերիկայի բարեկամներուն նուիրատուութիւններուն եւ Պարոն Ասէյիի ըրած նուիրատուութեան եւ տուած դիրութեանց, քանի ինք էր այն ատեն տէրը այդ շէնքին՝ գնուեցաւ:

Թէքէեանի կալուածն ու կառոյցը: Թէքէեան Մշակութային Միութիւնը իր հիմնադրութեան տասնամեակին արդէն՝ տէր էր ակումբին:

Աւելի քան տաս տարի իբր ակումբ ծառայեց այդ շէնքը, դառնալով ամենէն աւելի շատ փնտռուած մշակոյթի հայ կեդրոններէն մին:

Յաջողութիւն մը ուրիշ յաջողութեան կը տանի ... ու ակումբի գնման հետ ԹՄՄ կըրցաւ կառուցանել Վահան Թէքէեան հոյակապ վարժարանը:

Արդէն ժամանակը եկած էր ու անհրաժեշտ կը դառնար որ բարձրանար Թէքէեան Կեդրոնը: Հիմնադիրներու Մարմինը այդ ուղղութեամբ որոշում առաւ ու կրկին ժողովուրդին կոչ ըրաւ: Ժողովուրդը յուսախար չըրաւ հիմնադիրները: Թէքէեան Հիմնադիրներու կողմէ սկսած հանգանակութեան ուժ տալու համար Փրոֆ. Բարունակ Թովմասեան Հիւսիսային Ամերիկա գնաց ու վերադարձաւ անկէ յաջողութեամբ: Ամէն կողմէ եղան ինքնաբոյլի նուիրատուութիւններ, տուաւ հայ մեծահարուստը, տուաւ հայ միջակօրեարը, տուաւ հայ մարդը նոյնիսկ իր փոքրիկ լուծման եւ սկսաւ գործը: Անկասկած պէտք է նշել որ Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութիւնը եւս բերաւ իր իշխանական բաժինը, օգնած ըլլալու համար հայ մշակոյթին՝ կեդրոնի մը շինութեամբ:

Միացեալ Նահանգները պատրաստ էր տալու, տուածէն շատ աւելին: Այս անգամ Ամերիկա գնաց Հիմնադիրներու անդամներէն եւ «Զարթօնք» օրաթերթի խմբագրապետ՝ Գերսամ Ահարոնեան որ վերադաձաւ աննախընթաց յաջողութեամբ: Շատեր չէին կրցած Ահարոնեանին հասնիլ՝

տալու համար իրենց նուէրները: Երկրորդ անգամ կրկին գնաց, վերադարձաւ լիովին բաւարարուած եւ նոր խոստումներով խանդավառուած: Այս անգամ Ամերիկա գնաց Վահան Թէքէեան վարժարանի տնօրէն Երուանդ Պապայեան, իր կարգին Թէքէեանի բարեկամները խանդավառեց լաւ լուրերով եւ վերադարձաւ ինք եւս աւելի քան երբէք հպարտ՝ տեսնելով մեր ազնիւ հայրենակիցները եւ գաղափարի ընկերները սիրոյ եւ խանդադատանքի չափանիշը գաղութէ մը ներս, որ վերջին հարիւրամեակին ազգային բոլոր ձեռնարկութիւններուն բերած է իր առաւելագոյն բաժինը երբ վստահ եղած է տրուածին օգտակարութեան եւ նպատակին: Ամերիկայի հանգանակութիւնները կազմակերպուեցան կուսակցութեան կեդրոնին կողմէ՝ ուր իբրեւ վարչական կը ծառայէին Անդրանիկ Անդրեասեան եւ Երուանդ Ազատեան:

Այս Կեդրոնը պիտի ծառայէր որպէս Թէքէեան Մշակութային Միութեան կեդրոնատեղին իր սրահով, «Զարթօնք» օրաթերթի խմբագրատուն ու տպարան եւ ՌԱԿի Կեդրոնական Վարչութեան կեդրոնական գրասենեակ ու կուսակցութեան ակումբներու գործունէութեան հաւաքավայր: Կեդրոնին մնացեալ հինգ յարկեր պիտի տրուէին վարձու, որպէս եկամտաբեր կալուած ԹՄՄի եւ ՌԱԿի ու իր մամուլի նպատակներուն: Կեդրոնը մօտ ըլլալով Կեդրոնական Նահատակաց հրապարակին՝ պիտի կարենար ապահովել մեծ եկամուտ: Ու այդ եկամուտէն պիտի օգտուէին ոչ միայն Լիբանանի շրջանակը, այլեւ՝ Միջին Արեւելքի մեր կուսակցական շրջանակն ու աշխարհացրիւ մեր մամուլի բոլոր օրկանները հաւասարապէս:

Կեդրոնին հիմնարկէքը կատարուեցաւ Հոկտեմբեր 15, 1967ին: Յնծութեան տօն էր այդ օրը Թէքէեանի մեծ ընտանիքին համար:

Երբ սկսան շինութեան աշխատանքները Թէքէեան ակումբը փոխադրուեցաւ Փասթօր փողոց, հին շէնքի մը երկրորդ յարկը ուր շարունակուեցան միութենական եւ խմբագրական բոլոր գործունէութիւնները նոյն թափով:

Շինութեան աւարտին Հիմնադիրներու Մարմինը ձեռնարկեց նոր նուիրահաւաքի: Հանգանակիչ Յանձնախումբ մը կազմուեցաւ: Գերսամ Ահարոնեան, հայկաշէն Ուզունեան, Արա Թօփճեան եւ յանձնախումբի միւս անդամները դիմեցին բոլորին եւ ամէն մրցանիշ կտրող ժամանակի մը մէջ նուիրահաւաքը հասաւ մօտ 170 հազար լիբանանեան ոսկիի (մօտ 60 հազար տոլար) պատկառելի գումարի մը:

Այդ կոչէն հատուած մը.

Այս ազգօգուտ հսկայ ձեռնարկը գլուխ հանելու համար արդէն իսկ կատարուած է մեծապէս գնահատելի գոհողութիւն: Միայն շէնքը բացի հողէ պիտի արժէ շուրջ 1,700,000 լիբանանեան ոսկի (570,000 տոլար) որուն մեծագոյն մասը գոյացած է եւ ծախսուած արդէն: Եւ այս իրողութեան համար մենք խորապէս երախտապարտ ենք Թէքէեան Մշակութային Միութեան յատկապէս Ամերիկայի եւ մասամբ Եւրոպայի եւ Ափրիկէի անդամներուն, բարեկամներուն եւ համակիրներուն: Շնորհիւ անոնց օրինակելի առատաձեռնութեամբ է որ կարելի դարձած է այս ազգանուէր ծրագրին իրագործումը:

Թէքէեան Մշակ. Միութեան Հիմնադիրներու Մարմինը որոշած է հանգանակել լիբանանահայ գաղութին մէջ:

Սրտագին կոչ կ'ընենք, արդ, Թէքէեան Մշակ. Միութեան մեր բոլոր անդամներուն եւ բարեկամներուն որ բարի ըլլան իրենց սրտաբոյլի նուիրատուութիւններով նպաստել այս հանգանակութեան յաջողութեան:

**ԹԷՔԷԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՀԻՄՆԱԴԻՐՆԵՐՈՒ ՄԱՐՄԻՆ
ՀԱՆԳԱՆԱԿԻՉ ՅԱՆԶՆԱԽՈՒՄԲ
25 Մայիս 1971**

Կառուցուած այս հոյակապ շէնքին բացման հանդիսութիւնները կատարուեցան Նոյեմբեր 2-6, 1971ին բարձր հովանաւորութեամբ Լիբանանի Հանրապետութեան Նախագահ Սլէյման Պէկ Ֆրանժիէի: Պաշտօնական բացումը տեղի ունեցաւ Նոյեմբեր 2, 1971, Երեքշաբթի օր:

- Թէքէեան Կեդրոնը ունի՝
  - 1350 քառակուսի մէթր տարածութեամբ հողամաս
  - 10 յարկ – երկու գետնափոր յարկեր («Զարթօնք» օրաթերթի տպարան եւ կառատուն) եւ ութ յարկեր – վերջինը՝ ամառնային ժամանցի երդիք եւ սրահ
  - 160 սովորական սենեակներ, 10 մեծ գրասենեակներ եւ 300 հոգինոց հանդիսասրահ
  - 32,000 խորանարդ մէթր ծաւալ, եւ 10,000 քառակուսի մէթր օգտագործելի տարածութիւն (սրահ, սենեակ, պատշգամ եւ երդիք)
  - Երկու վերելակ, կեդրոնական ջեռուցում եւ զով օդի դրութիւն, արդիական կահաւորում
  - Շէնքը արժեք շուրջ երկու միլիոն լիբանանեան ոսկի՝ բացի հողամասին արժեքէն
  - Շէնքի ճարտարապետն է Նազարէթ Դաիթեան, իսկ ճարտարագետը՝ ՌԱԿ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ՝ Յակոբ Դաիթեան:
- Բացման հանդիսութեան օրերուն գումարուեցաւ Թէքէեան Մշակութային Միութեան եւ ՌԱԿի դրօշին տակ ծառայող բոլոր քոյր կազմակերպութիւններու համաշխարհային առաջին հաւաքը:
- Մինչեւ այսօր Թէքէեան Կեդրոնը կը ծառայէ իր նպատակներուն: Այդ կեդրոնը խորհրդանշական պարծանք մըն է նաեւ լիբանանահայ գաղութին համար բարձրացուցած ըլլալով Պէրութի սրտին վրայ ազգային այս հաստատութիւնը:

Արոյեան Կը Պահէ Աշխարհի 2րդ Լաւագոյն Ճատրակի Վարպետի Դիրքը

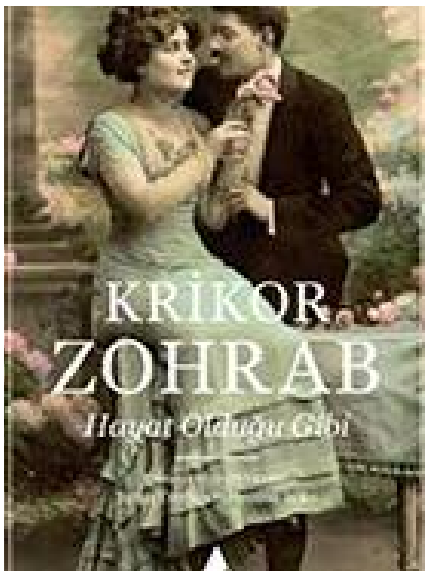
ԵՐԵՒԱՆ, «Թերթ».- Ճատրակի միջազգային համադա-շնութիւնը (ՖԻԴԷ) հրապարակած է վարպետներու դասակարգման թարմացուած աղիւսակը:

Հայ վարպետ Լեւոն Արոյեան, նոր աղիւսակին համաձայն, պահպանած է երկրորդ հորիզոնականի իր դիրքը: Աղիւսակի առաջատարը կը շարունակէ մնալ աշխարհի ախոյեան Մակնուս Բարսեղը: 100 լաւագոյն վարպետներու շարքին տեղ գտած են նաեւ Հայաստանի երեք ներկայացուցիչներ. Սերգէյ Մովսէսեան գրաւած է 76րդ, Վլադիմիր Յակոբեանը 77րդ, Գաբրիէլ Սարգսեանը 97րդ տեղը:

Թուրքիոյ Մէջ Լոյս Տեսած Է Գրիգոր Զոհրայի Ստեղծագործութիւնը

Թուրքիոյ մէջ «Արաս» հրատարակչատունը թրքերէնով հրատարակած է հայ գրականութեան յայտնի դէմքերէն Գրիգոր Զոհրայի «Կեանքը ինչպէս որ է» ժողովածուն, կը յայտնէ «Նիուզ»-ը:

«Արաս» հրատարակչութեան կայքը կը տեղեկացնէ, որ Գրիգոր Զոհրայ ծնած է Պոլսոյ Պեշիկթաշ թաղամասին մէջ, 1861-ին, իսկ յիշեալ ժողովածուն ներկայացուցած է ընթերցողին 1911-ին:

Գրիգոր Զոհրայ իր ժամանակին ստացած էր լաւագոյն կրթութիւն, հանդիսացած է բաւական լաւ իրաւաբան, գրող եւ քաղաքական գործիչ: Օսմանեան Թուրքիոյ մէջ երիտթուրքերու յեղաշրջումէն ետք ան պատգամաւոր դարձած է, սակայն ատիկա չօգնեց անոր Ցեղասպանութեան օրերուն: Ան, 225 պոլսահայ մտաւորականներու հետ շարքին էր, որոնք 1915-ի Ապրիլ 24-ին ուղարկուեցան մահուան ճամբորդութեան:

Հայաստանեան Արտադրութեամբ Պանիրներ Ծուռով Եւրոպական Շուկաներու Մէջ

ԵՐԵՒԱՆ.- Սօտ օրէն, եւրոպական շուկաներու մէջ պիտի յայտնուին Հայաստանի մէջ արտադրուած զանազան տեսակի պանիրներ՝ «Հայաստանեան արտադրութիւն» պիտակով:

Այս բանը կարելի կը դառնայ շնորհիւ Եւրոպական Միութեան «ENPARD Հայաստան» ծրագիրին, որուն շրջագիծին մէջ, Հայաստանի զանազան մարզերու ազարակապաններու նիւթական աջակցութիւն ցուցաբերուած է նոր շուկաներու համար, նոր տեսակի պանիրներ արտադրելու հեռանկարով: Այսպէս, պանիրագործութեան արդիական եւ արժէքաւոր վեց սարքաւորումներ հաստատուած են Հայաստանի տարբեր մարզերու մէջ:

Եւրոպական Միութեան ENPARD-ը նման ծրագիրներ կ'իրականացնէ նաեւ «Արեւելեան գործընկերութեան» այլ երկիրներու մէջ:

Հայաստանի Մէջ Աշխատող Մայրերը Պետութեան Հաշուին Դայակ Վարձելու Հնարաւորութիւն Կրնան Ստանան

Հայաստանի կառավարութիւնը խորհրդարանի քննարկման ներկայացուցած է երիտասարդ մայրերուն աշխատանքը եւ երեխայի խնամքը համատեղող ծրագիր ներդնելու օրէնսդրական նախաձեռնութիւն: Ազգային ժողովին մէջ 22 2018-ի պետական պիւտձէի նախագիծի քննարկման ժամանակ այս մասին յայտնած է ՀՀ աշխատանքի եւ ընկերային հարցերու նախարար Արտեմ Սաստրեան: Այս մասին կը հաղորդէ «Երկիր»-ը: «Զբաղուածութեան ոլորտին մէջ կը նախատեսենք երեք նոր ծրագիրներ, որոնք ուղղուած են ընկերա-ժողովրդագրական խնդիրներու որոշակիօրէն լուծման: Ազգային ժողով ներկայացուցած ենք համապատասխան օրէնսդրական նախաձեռնութիւն, որմով կ'առաջարկենք ներդնել երիտասարդ մայրերու համար աշխատանքը եւ երեխայի խնամքը զուգակցելու ծրագիր», - ընդգծած է նախարարը:

Ան մանրամասնած է, որ այդ ծրագրի ներդրումը աշխատող մայրերուն, որոնք կը գտնուին մինչեւ երեխայի երեք տարին լրանալը խնամքի արձակուրդի մէջ, մինչեւ երեխայի երկու տարին լրանալը աշխատանքի վերադառնալու պարագային պետութեան հաշուին դայակ վարձելու հնարաւորութիւն պիտի տայ:

Նուիրատուութիւն

Հայկ Զաքեանի յիշատակին Հ. Բ. Ը. Միութեան Ա. Գալփաքեան վարժարանին եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.-

Երասիմոս եւ Մոնիքա Ալիվիզաթու ընտանիք 500 եւրո
Տիմիթրիու եւ Լիզա Տավարի ընտանիք 500 եւրո:

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ Ի Ք

Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ Տիկնանց Մարմնի անունով, կու գամ մեր խորին շնորհակալութիւնները յայտնելու բոլոր անոնց, որոնք այս տարի եւս իրենց ներկայութեամբ քաջալերեցին մեր տարեկան «Պագար»ը:

Մասնաւոր շնորհակալութիւններ բոլոր անոնց որոնք սիրայօժար նուիրաբերեցին զանազան խմորեղէններ (անուշ եւ աղի), խաղալիքներ, զարդեր, անհրաժեշտ առարկաներ եւայլն:

Սրտագին շնորհակալութիւններ այն բոլոր ազնիւ եւ տքնաջան աշխատող տիկիներուն եւ օրիորդներուն, որոնք օրերով ծառայեցին «Պագար»ին յաջողութեան համար:

Թող Տէրը վարձահաստոյց ըլլայ բոլորին:

Յարգանք՝
Միլվիա Ներսէսեան
Ատենապետուհի

Շնորհաւորութիւն

Սեւան Կորին
եւ

Ֆոթինի Քոսթանթնուպոլիս
ամուսնացած:

Մեր լաւագոյն բարեմաղթանքները նորապսակ ամուլին:

**Քաջալերեցէք
հայ
մամուլը**

ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ.
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Մեփականութիւն
ԱՐԱՐԱՏ Մ Մ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
Միւթու 33, Նիքեա, Յունաստան
Համակարգչային
շարուածքը եւ էջադրումը՝
ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ շաբաթաթերթի
Տնօրէն՝

Ընկ. Սարգիս Խաչատուրեան
Արտօնատէր -
Փաստաբան՝
ընկ. Յակոբ Տէսձեան

“NOR AΣXAP”
Αρμένικη Εβδομαδιαία
Εφημερίδα
Ιδιοκτησία “ΑΡΑΡΑΤ”
Φιλολογικό Αθλητικό Σωματείο

Διευθυντής
Σαρκίς Χατσατουριάν
Εκδότης -
Ιάκωβος Φετζιάν Δικηγόρος

Շիստոյ 33 - TK 18450 - Νίκαια
Թղ: 210-4926085

“NOR ASHKHAR”
Armenian Cultural Social Weekly
33 Sistou Str.
GR 18450 NIKEA GREECE
Tel-Fax: 00+30+210-4926085

Բացի խմբագրականներէն, յօդուածագիրներու տեսակէտներն ու գաղափարները անպայմանօրէն չեն արտայայտեր թերթին ուղեգիծը:

Ատրպեյճան Կը Ծրագրէ Բողոքել CNN-ին՝ Արցախի Մասին Վաւերագրական Ժապաւէնին Համար

ԵՐԵՒԱՆ, «ՓանԱրմինիք».- Ատրպեյճան կը պատրաստուի իր բողոքը ներկայացնելու CNN-ի յունական ծառայութեան՝ Արցախի հակամարտութեան մասին պատմող վաստագրական ֆիլմին վերաբերեալ:

Ատրպեյճանի արտաքին գործոց նախարարութեան մամուլի քարտուղար Հիքմաթ Նաճիբի յայտնած է, թէ իրենք այս միջազգային լրատուական միջոցին պիտի ներկայացնեն իրենց դժգոհութիւնը «քարոզչական նպատակներ հետապնդող» շարժապատկերին վերաբերեալ, զոր յունական ծառայութիւնը նկարահանած է իբրեւ թէ՛ հայկական կողմին պատուէրով:

CNN Greece լրատուական համացանցային կայանը ներկայացուցած է 27 վայրկեան տեւողութիւն ունեցող վաւերագրական տեսաերիզ մը՝ պատրաստուած լրագրող եւ պատերազմներու առաջին զիծին վրայ գտնուելու միջոց պատրաստ թղթակից Մարիա Բարխիլաքիի եւ նկարահան Էորդոս Ափոսթոլովուլուսի կողմէ:

Շարժապատկերը կը ներկայացնէ 1991ի ազատագրական շարժումէն սկսեալ Արցախի պատմութիւնը՝ տեսակցութիւններ ունենալով արցախցի երիտասարդներու, Հայաստանի եւ Արցախի կառավարական դէմքերու, զինուորական ղեկավարներու եւ զինուորներու հետ, վկայութիւններ առնելով անոնցմէ, այդ շրջանի պատերազմի օրերուն անոնց ապրումներուն մասին, ինչպէս նաեւ անոնց զգացումներուն եւ խաղաղութեան ակնկալութիւններուն մասին: Ներկայացուած են նաեւ յունական արմատներ ունեցող Արցախի բնակիչներ:

Տեսաերիզը կը ցուցադրէ 2016ի Ապրիլեան քառօրեայ աւերիչ պատերազմի ազդեցութիւնը շրջանի բնակչութեան վրայ:

Այնթապի Մէջ Կը Չնջուին Հայկական Հետքերը. Թրքական Կայքին Անդրադարձը

Թուրքիոյ նախկին հայաշատ Այնթապ քաղաքի հայկական թաղամասի ոչնչացման վերաբերեալ նիւթ հրապարակած է թրքական GazeteKarinca կայքը, կը հաղորդէ «Նիուզ»-ը:

Կայքը իր հրապարակման սկիզբը կը շեշտէ, թէ Այնթապի մէջ 1915-ի Հայոց Ցեղասպանութենէն ետք հայերուն պատկանող եւ պատմական արժէք ներկայացնող շարք մը շինութիւններ վերածուած են մզկիթներու կամ սրճարաններու:

Հայերու մասին ամենակարեւոր հետքը կրող Էպլեհան թաղամասի ամենաբարձրադիր վայրին մէջ կառուցուած Սուրբ Աստուածածին եկեղեցին 2010-ին վերանորոգման անուան տակ վերածուեցաւ Փրկութեան մզկիթի: Բացի այդ, եկեղեցոյ մէջ գտնուած եւ քրիստոնէութեան մասին վկայող որմնանկարները ջնջած են:

Կայքը նաեւ նշած է, որ Այնթապի մէջ կան նաեւ հայերուն պատկանած այգիներով եւ քանի մը յարկէ բաղկացած տուներ, որոնց մեծ մասը վերածուած է սրճարաններու կամ որպէս խանութ-հիւրանոց ծառայութիւն կը մատուցանէ տեղացի եւ արտասահմանցի զբօսաշրջիկներուն:

Տերսիմի մէջ Էրզանի հայկական եկեղեցին կը գտնուի ոչնչացման եզրին

Այժմեան Թուրքիոյ տարածքին գտնուող Տերսիմ նահանգի Հոզաթ շրջանի Էրզան գիւղին մէջ գտնուող հայկական եկեղեցին, որ յայտնի է որպէս Էրզանի եկեղեցի, ամբողջական աւերման եզրին յայտնուած է:

Ինչպէս կը փոխանցէ Թերթ.amr՝ վկայակոչելով Yeniozgurpolitika.org կայ-քին, վերակառուցման կարիք ունեցող եկեղեցին պետութեան կողմէ պահպանութեան տակ առնուելու որոշումէն ետք նոյնիսկ որեւէ կերպով չէ նորոգուած: Բացի այդ՝ Էրզանի եկեղեցին պարբերաբար կ'ենթարկուի բնակիչներու՝ քիւրտ եւ զազա ալեւի զանձագողերու յարձակումներուն: Կը նշուի, որ եկեղեցին կառուցուած է 975-ին, պատերուն ներսի կողմը դեռ պահպանուած են հայատառ որոշ արձանագրութիւններ:

Էրզանի եկեղեցին կը համարուի Տերսիմի ամենամեծ ու հին հայկական եկեղեցիներէն մէկը. Կը պատմուի, որ 1915-էն ի վեր անիկա չէ գործած. Ցեղասպանութեան ժամանակ եկեղեցոյ վերջին քահանան սպաննուած է այստեղ: Էրզան գիւղը նաեւ կը յիշատակուի Տերսիմի 1937-38 թուականներու կոտորածներու ժամանակ. Կը պատմուի, որ այստեղ սպաննուած է գիւղի 200 բնակիչ, որոնց զանգուածային գերեզմանը կը գտնու գիւղին մէջ:

Յայտնի է, որ պատմական Տերսիմի տարածքին կան 132 եկեղեցիներ ու 4 վանքեր, որոնց մեծ մասը աւերակի վերածուած է:

Շարունակուած էջ 1-էն

«ԱՊԱԳԱՅ»Ի 42-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՉԻ...

Ան երախտագիտութիւն յայտնեց ամէն տարի այսպիսի առիթներով իրենց նիւթական եւ բարոյական նուէրներով «Ապագայ»ին զօրավիզ կանգնողներուն, ապա յատուկ կերպով անդրադարձաւ «ԱՊԱԳԱՅ»-ի անձնակազմի նուիրուածութեան եւ դրուատիքով գովաբանեց անոնց կատարած աշխատանքը:

Ետքը տեղի ունեցաւ Տարեդարձի կարկանդակի հատումը, որմէ անմիջապէս ետք հանդիսավար Մալբի Հալաճեան Մարկոսեան ներկաներուն յայտնեց, թէ վերջ կը գտնէր յայտագրի առաջին բաժինը ու ան հրաւիրեց երաժիշտները ստանձնելու մշակութային բաժինը: Իր ներածական խօսքերուն մէջ Արտէն Արաբեան կը յայտնէր թէ ինք եւ երգչուհի Մաշա Ճիհանեան յաճախած են շրջանավարտ եղած են Մոնթրէալի ՀԲԸՄ Ալեք Մանուկեան վարժարանէն: Մաշան իր երաժշտութեան մասնագիտութիւնը զարգացուցած է օփերայի գծով, եւ մեծ յաջողութիւններ արձանագրած է Canadian Opera Company-ի միջոցաւ, նուաճելով առաջնութեան մրցանակներ Ֆիկարօ, Գարմէն, Տոն Ճիովաննի եւ շարք մը այլ հանրածանօթ օփերաներու գլխաւոր դերերը ստանձնելով: Մասնակցելով Մէթրոպոլիտան Օփերայի որոշ ծրագիրներուն, նոյն ժամանակ ան վաստկած է Պասկալոր եւ ապա Մագիստրոս վկայականները ու հրաւիրուած է Ելոյթներ ունենալու Եւրոպական քաղաքներու մէջ, ինչպէս՝ Չէխիոյ, Պելճիգայի եւ այլ մայրաքաղաքներու մէջ:

Արտէն Արաբեան ճազ երաժշտութեան նկատմամբ ունեցած է բնածին տաղանդներ եւ

վերջին տասը տարիներուն Montreal Jaz Festival-ին մրցանակներուն արժանացած է. ան յաջողութեամբ վաստկած է Պասկալոր Արուեստի վկայականը Մոնթրէալի Համալ-սարանէն, իսկ վերջերս զարգացուցած է հայկական եւ օտար ժողովրդական երգերու վերամշակումը, անոնց մէջ ներմուծելով ճազ-ի թեմաներ: Կազմակերպելով նաեւ երաժշտական քառեակ մը, Մաշա Ճիհանեանի հետ ան նոր եւ թարմ շունչ ներմուծած է դասական եւ ժողովրդական երգերու եւ նուագներու մէջ:

Այս տինամիջ խումբը հրամցուց տասնեակ մը հայկական եւ օտար ժողովրդական երգերու փունջ մը, սկսեալ Կոմիտասէն մինչեւ Էլեկիա ու Շանսոն Պոնիէ: Վստահաբար, դասական եւ ժողովրդական երաժշտութիւններու լաւագոյն մասերու ճարտար միախառնումով նոր ուղի մը բացուի համաշխարհային երաժշտութեան մէջ, շնորհիւ Արտէնի եւ Մաշայի տաղանդաւոր նորարարութիւններուն:

Ելոյթի աւարտին, այս ձեռնարկի կազմակերպիչ յանձնախումբի ատենապետ Պարգեւ Նազարեան ներկաներուն յայտնեց, թէ աւանդական դարձած այս ձեռնարկը՝ կրկին կու գայ անգամ մը եւս փաստելու մեր հանրութեան երաժշտական բարձր մակարդակը ինչպէս նաեւ սատարելու «Ապագայ»ի ապագան ապահովող նիւթական հասոյթի կենսական մասը, ապա ներկաներուն շնորհակալութիւն յայտնելով ան յայտարարեց ձեռնարկին աւարտը:

Ներկայ մը

«Ապագայ»